

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

6. An quando Sacerdos in Altari privilegiato dicat Missam, debeat non solum Indulgentiam, sed & sacrificium applicare defuncto? Idem dicendum est à simili, cum pro Indulgentia lucranda præcipitur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Et an communicans in peccato mortali obineat liberationem vnus anima a Purgatorio, si talis liberatio concedatur sub onere communionis, vt interdum conceditur?

Negatiue esse respondendum, stando in doctrina, & sententia Eminentissimi Cardinalis Lugo de Sacram. panit. disp. 27. sect. 5. n. 75. vbi dicitur: Interdum secundum; quid dicendum sit de statu gratia, an requiratur in eo, qui lucratur Indulgentiam, an pro defuncto Pater Suarez sect. 4. negat; quia Pontifex in eius sententia sit, quia immediate concedit defuncto Indulgentiam, & solum requiritur opus pium ex parte viuientis, vt conditio non est, cur in eo exigatur status gratia. Non autem consequenter ad supradicta debemus dicere, requiri, quod est magis commune, & iuxta fidelium sensum, ratio autem est, quia Indulgentia defuncto acquiritur solum indirecte, quatenus opera alicuius viuientis eleuantur ad maiorem valorem satisfactionis ex opere operato; ad hoc autem necesse est, quod ipse operans sit capax illius valoris, & fructus, diximus enim hanc eleuationem procedere a potestate Pontificis, que per se ordinatur ad vitilitatem subditi; ergo potestas illa est ad eleuanda opera subditi capax, & potens frui illo beneficio, quo frui non potest; cum est sine gratia propter incapacitatem subiecti. Ita Lugo.

2. Sed licet esset tenenda opinio asserens obtinentiam Indulgentiam pro defunctis debere esse in statu gratia, tempore quo perficitur opus & Indulgentia, tamen hoc non procedere in Sacrificio Missa, putat Emanuel Sa, verb. Indulgentia n. 2. vbi sic ait: Ego puto cum etiam qui pro defuncto accipit Indulgentiam, debere esse in gratia, nisi opus faciat ex persona Ecclesie, vt Missam. Hinc P. Gobat in Theol. de Indulg. p. 1. cap. 25. §. 7. n. 515. existimauit statum gratia non requiri in Sacerdote, quatenus precise, sacrificat in Altari Priuilegiato.

3. Verum ego puto absolute in consequendis Indulgentis pro animabus Purgatorii nihil officere, vtum sit in statu peccati mortalis, aut in statu gratia. Et hanc sententiam, me citato, valde probabiliter esse tenet Gobat loco citato, cap. 23. §. 64. numero 490. & absolute nominatim contra Cardinalem Lugo tenet Quintanaduenas in Theol. mor. tom. 1. in Append. tract. 1. dub. 15. num. 4. qui pro hac sententia citat 11. Doctores, quibus adde Amicum in Cur. Teolog. tom. 8. disp. 20. sect. 8. num. 209. & 236. & nominatim contra Lugum, me citato, Pellizarium in Men. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. n. 196. Martinum de Sancto Ioseph in Men. Confessoriorum. tom. 1. lib. 2. tract. 9. de Indulg. n. 13. Philippum de la Cruz in Thesuro Ecclesie, tract. 2. de Purgat. n. 6. Dicendum autem est ad consequendam Indulgentiam, non esse necessarium, vt opus, sub cuius conditione Indulgentia conceditur, in gratia impletur, sed sufficere, vt homo exeat in gratia, quando Indulgentiam accipit. Igitur peccator in statu peccati adimplens opus, sub cuius conditione Indulgentia conceditur, si quisque illam lucrari pro defunctis. Nam ira se habet peccator adimplens opus, sub cuius conditione concessa est Indulgentia, ad illam lucrandam sibi; sicut se habet idem peccator adimplens opus, sub cuius conditione concessa est Indulgentia pro defunctis, ad lucrandam illam pro defunctis. Igitur in casu nostro causa mouens non esset opus a peccatore

factum, sed satisfactio Christi & Sanctorum. Et ita nostram sententiam, præter Doctores citatos, tenet etiam Machadus tom. 1. leg. 3. part. 2. tract. 5. docum. 3. num. 5.

4. Sed non deseram hic apponere dubium satis difficile. An communicans in peccato mortali obineat liberationem vnus Anima a Purgatorio, si talis liberatio concedatur sub onere Communionis; vt interdum conceditur. Et respondet Pellizarius in man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 1. n. 252. Videri satis probabile, quod obineat; ita viri sane docti à se consulti; & probatur ex doctrina non dissimili, quam tradit Ioan. de Lugo, disp. 27. de Penit. n. 103. nimirum communionem sacrilegam sufficere ad consequendum Iubiläum, cum ea sit vera, & valida communicatio, quamuis sine fructu ob peccati obicem: quæ doctrina vtique potest applicari ad præsentem casum; præsertim attenda communiori Doctorem sententia, quod existens in peccato mortali obinere potest Indulgentias pro defunctis: cum sic non dicatur malus satisfacere pro alio, sed solum facere opus, ob quod Papa alteri applicat satisfactionem Christi, & Sanctorum; vt aduertit Naldus, verb. Indulgentia, num. 7. ex Nauarro: patet ergo responso ex eo quod nulla adest ratio, cur dicatur obtineri Iubiläum per communionem sacrilegam, & non obtineri liberatio animæ a Purgatorio per eandem communionem sacrilegam, idcirco vel id in vtroque casu admittendum est, vel in vtroque negandum. Ita Pellizarius; Sed tu cogita.

RESOL. VI.

An quando Sacerdos in Altari Priuilegiato dicat Missam, debeat non solum Indulgentiam, sed etiam Sacrificium applicare defuncto?

Idem dicendum est à simili, cum pro Indulgentia lucranda præcipitur ieiunium; visitatio Templi, peregrinatio, & maxime elemosyna, qua in bonum tertij in ponitur.

Et an Missæ, que celebrantur in Altari Priuilegiato applicate pluribus aequè pariter prosint singulis, ita vt vna Missa, que dicitur pro vno, possit prodesse pluribus? Ex p. 9. tr. 2. Ref.,

§. 1. AD hunc casum respondet Suarez tom. 4. disp. 52. sect. 4. num. 3. vbi docet, securius esse ita facere, quamquam in rigore id non sit per se necessarium ad talem Indulgentiam, sed pendeat ex voluntate concedentis. Ideoque verba rescripti, seu priuilegij, attentè expendenda sunt: nam, si hunc tenorem contineant: Dicendo, aut offerendo Missam pro Defuncto, liberae eius animam à Purgatorio, tunc necessarium erit fructum Sacrificij tali animæ in particulari applicare. Si autem solum dicatur: Dicendo Missam, vel, Quoties Missam dixeris, toties liberae vnâ animam à Purgatorio, tunc ex vi talium verborum satis est illud pium opus facere, etiam si particularis fructus eius, siue ex opere operantis siue ex opere operato tali animæ non applicetur, sed solum beneficium Indulgentiæ: sæpe autem non constat, quibus verbis talis gratia concessa sit, & tunc securius est, Sacrificium pro Defuncto offerre, semperque est optimum consilium; quia fortasse hoc modo erit sufficiens causa ad lucrandam integram Indulgentiam, quæ alias non esset. Hæc Suar. & post illum Caltrus Palauis tom. 4. tract. 24. disp. vnic. punct. 10. n. 9.

2. Sed magis clarè hanc sententiam docuit nouissime Ruteus de Sacrific. Missæ, lib. 3. disp. 2. §. 2. dub. 5. n. 9. vbi sic asserit: Quæri hic potest, an ad applicandas Indulgentias Missæ Priuilegiatæ, opus sit factum

Sup. hoc in fin. Ref. præterite.

Sup. hoc inf. in tr. 4. Ref. 52. §. 1. ad med. à vers. Ita Bossius, & in Ref. 53. & 54. §. 1. & 2. & in Ref. 44. §. pen. & vlt. & inferius in tr. 5. leg. doct. §. vlt. Ref. 12.

Sup. ad hoc si placet leg. inf. doct. Ref. 35. & 36. & signantur 37.

etiam Sacrificij illi applicare, vel sufficiat fructum sibi referuando, Missam celebrare ex intentione, & voluntate obtinendi illi Indulgentias? Respondeo communiter vtrumque requiri, & hæc per modum vnius, & eiusdem Defuncto applicari: quia cum Pontifex concedit Indulgentias ad liberandam animam in Purgatorio, dicendo Missam in tali Altari, vel Ecclesia videtur consequenter exigere; vt Sacrificium eidem animæ applicetur: in rigore tamen non videtur semper necessarium, nisi verba privilegij id sonent; sicut videre est in forma privilegij *sup. citati*, vbi dicitur: *Quandounque Sacerdos Missam Defunctorum pro anima cuiuscunque fidelis, ad præfatum Altare celebrabit, anima ipsa de Theatro Ecclesie Indulgentiam consequetur.* Secundum hoc indultum igitur ex mente Pontificis requiritur vt non solum indulgentia sed & Sacrificium applicetur Defuncto: si tamen in Indulgentia solum diceretur: *Quoties Sacerdos Missam in tali Altari celebrabit animam in Purgatorio, tunc satis esset Missam celebrare absque eo, quod fructus illius isti animæ applicetur, sed sola indulgentia, & idem à simili dicendum est.* cum pro Indulgentia lucranda præcipitur ieiunium, visitatio templi, peregrinatio, & maxime elemosyna, quæ in bonum tertij imponitur. Ratio autem, cur non videtur semper requiri, vt fructus operis iniuncti vnâ cum Indulgentia applicetur ipsis animabus est, quia, cum in indulgentiis requiritur opus aliquod, non necessarium exigitur, vt satisfactorium; sed vt piuum, vel conducens ad cultum Dei, &c. quæ compleri possunt absque eo, quod fructus operis iniuncti applicetur isti Defuncto pro quo quis lucratur Indulgentias. Ita Ruteus, qui pro hac sententia citat Nagnum, & Filliucium.

3. Nota etiam, Quintanaducenas in *Theol. mor. tom. 1. in Appen. tract. 1. dub. 15. n. 3.* docere, quod cum conceditur liberatio animæ purgatorij, pro qua dicitur Missa, vel recitatur Corona, aliudve simile opus fiat; tunc necesse erit substantiam operis, id est, Missam, vel Coronam, seu satisfactionem ex opere operantis ex illa prouenientem, applicari à lucrante quando verò dicitur: *Quoties dicit coronam, vel Psalmum liberabit Animam Purgatorij* probabile est, non requiri talem applicationem, specificam operis. Ita ille.

4. Et tandem nota id, quod obseruat Laurius de *Indulg. part. 2. c. 10. n. 120.* vbi sic querit: [An Missæ, quæ celebrantur in Altari privilegiato, applicatæ pluribus æque pariter profint singulis, ita vt vna Missa, quæ dicitur pro vno, possit prodesse pluribus? Respondetur: Aliqui ita distinguunt: aut sumus in modo congratulationis, & vnica Missa applicata pro vno, prodest omnibus; aut in modo expiationis, & tunc secus. Dicitur per modum expiationis, quando quis applicat Missam pro tali anima; tunc enim illi tantum prodest, pro qua applicatur, quia expiatur, id est, purgatur, & liberatur illa anima per illud Sacrificium Missæ; idem Missa relicta pro particulari, non est pluribus applicanda: aliàs esset diuidere aurum, quod debet persolui vni, pluribus.] Hæc Laurius.

RESOL. VII.

An ex parte defuncti requiratur aliquid, vt Indulgentia Altaris privilegiati habeat suum effectum?
Idem est dicendum de aliis Indulgentiis. Ex p. 9, tract. 2.
Res. 6.

Sup. hæc
sup. in Res. 3.
cursum in §.
vit. paulò

§. 1. Existimant Henricus de Gandauo quodlib. 11.
q. 26. Caietanus tract. 16. de Indulg. q. 5. vers.
quoad tertium. Nauarrus de Indulgentiis, notab. 22.

n. 42. & alij suffragia specialiter quibusdam Defunctis applicata, non habere in illis effectum, nisi meruisse, quæ, dum viuerent, sollicitè curarunt ad satisfaciendum pro peccatis, & deuotionem habuerunt ad suffragandum Defunctis, &c. Idem docent de indulgentiis, quas dicunt illis etiam solis prodesse, quia in vita habuerunt deuotionem erga Claves Ecclesie donatius Indulgentiarum: illas autem, quæ, dum viuerent, nullam curam Defunctorum habuerunt, nec satisfaciendum pro peccatis studuerunt, docent non inuari aliorum suffragiis, licet specialiter pro illis fiant; inque in vindictam indeuotionis, & incuria.

2. Verum hæc doctrina non est admittenda, vt non admittunt Henriquez, Valencia, Suarez, Coninch, & Layman, quos citat, & sequitur Casus Palau in 4. tract. 24. disp. vnica, punct. 10. n. 11. cui adde Granadum in 3. p. Contr. 12. tract. 1. disp. 6. n. 2. Laurium de Indulg. p. 2. cap. 3. o. n. 118. Lessium in 3. p. D. Thom. 5. de Indulgent. dub. 3. n. 41. Et ratio est: quia ad Indulgentiæ applicationem solum requiritur ex parte eius, cui est applicanda, ne ponat obicem: quia est quedam liberalis donatio, & pœnarum remissio. At eo ipso, quod caret peccato, non ponit obicem. Ergo negligentia præcedens obitare non potest, quandoquidem peccatum mortale non constituit. Quod si de facto mortale fuit, per pœnitentiam deletum est. Neque contrarium docuerunt Augustinus in cap. Non affluimus: 3. q. 2. & Gregorius lib. 4. Dial. cap. 39. fed affirmant, non prodesse orationes, & Sacrificia iis, qui in vita consequendo gratiam, non compararunt, vt profint: de hac vero negligentia in satisfaciendo, nec verbum loquuti sunt. Itaque contra Caietanum, & Nauarrum & alios assero, quod sacrificia, & suffragia effectum sortiuntur in subiecto capaci, in quo est nullum impedimentum: sed in animabus Purgatorij nullum est impedimentum, cum sint in statu gratiæ: ergo in illis sortiuntur effectum. Nec est, quod dicat Caietanus, defectum deuotionis prædictæ erga Defunctos esse impedimentum: non enim est impedimentum ex natura rei vt constat, cum omnes animæ Purgatorij, ratione solius status gratiæ, sint æque capaces, & susceptiue fructus Sacrificiorum, & suffragiorum, neque est ex ordinatione diuina, cum nullibi constet, Deum ita ordinasse; proindeque non est temerè asserendum. Deinde deuotio præhabita erga Defunctos potest quidem in animabus habere rationem cuiusdam dispositionis moralis ad specialem aliquem effectum, non sequitur tamen, defectum illius deuotionis in aliis animabus dicere impedimentum ad recipiendum fructum sacrificiorum, & suffragiorum, qui illis specialiter applicatur. Et licet verum sit, congruum esse, quod Deus specialiter remuneret deuotionem eorum, qui in vita fuerunt affecti erga animas Purgatorij; suppetunt tamen alia media, quibus Deus cum deuotionem remunerare potest, absque eo, quod dicitur, Sacrificia, & suffragia illis solis prodesse, non autem aliis, licet specialiter illis applicentur.

3. Ad argumenta Caietani respondeo, quod falsum est, animas Purgatorij, eo ipso, quod sunt in statu gratiæ, meruisse solum, vt suffragia illis applicata prodesse possint, non autem vt actu profint. Ad confirmationem respondeo, subtilitatem illam esse hic frustraneam: potest enim statui gratiæ, cui respondet premium essenziale, respondere etiam effectus accidentalis; vnde meritum hic non dicit dispositionem aliquam veram; & positiuam, sed tantum capacitatem, quæ in animabus à statu gratiæ oritur. Ad aliam rationem desumptam ex verbis D. Th. in 3. p. q. 52. art. 8. ad 1. colligitur, Christum descendendo ad Inferos, liberasse quasdam animas, ratione deuotionis præhabite, dum viuerent, ad mortem suam, ad ex specialis privilegii